

Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8 Valinge socken, Varbergs kommun

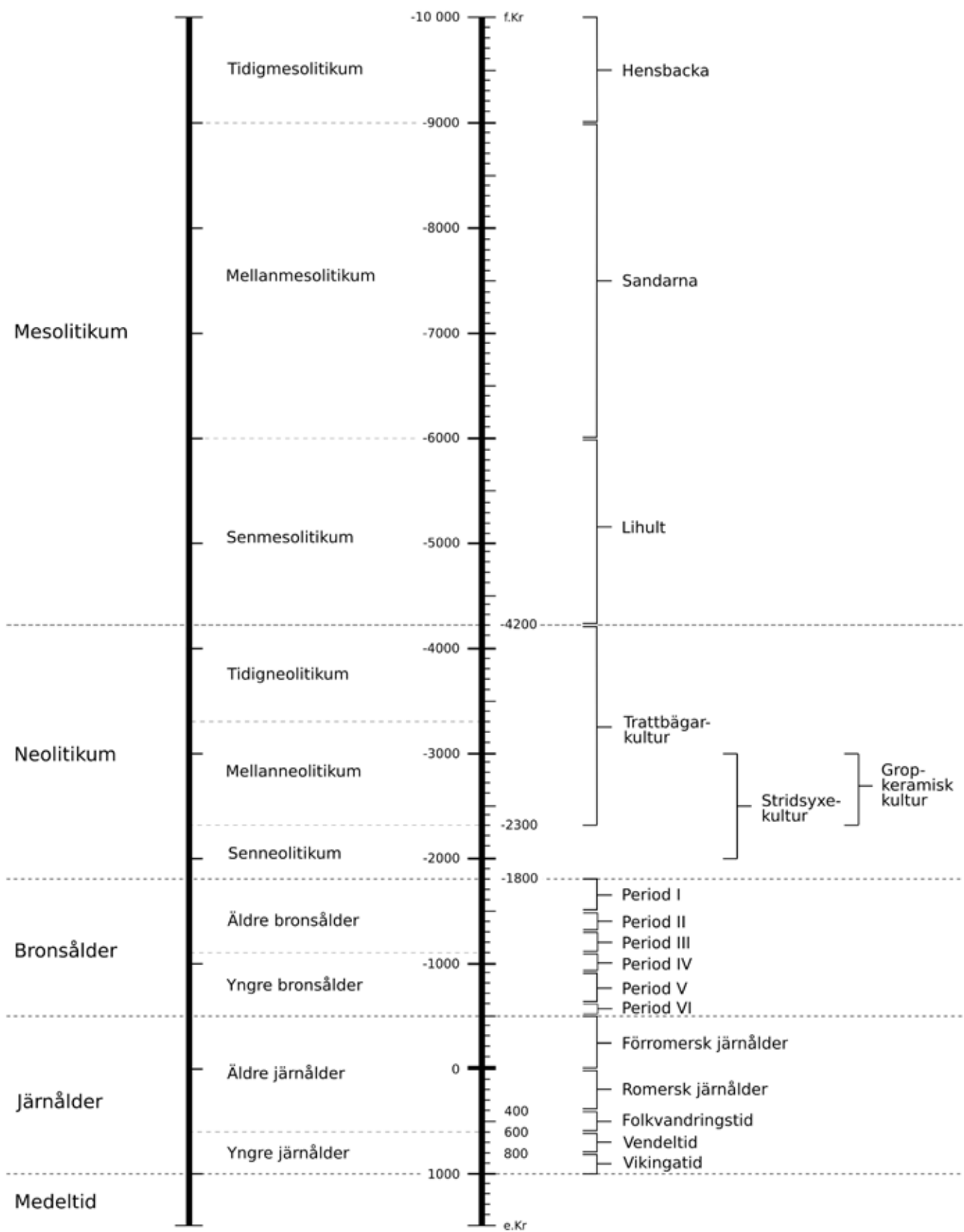
Arkeologisk utredning

Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8 Valinge socken, Varbergs kommun

Arkeologisk utredning

Andrine Nilsen och Mats Sandin

Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8, Valinge socken, Varbergs kommun
Arkeologisk utredning

Rapport 2025:17

© Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ 2025

Länsstyrelsebeslut dnr: 431-2197-2025

Uppdragsnummer i Fornreg: 202500723

Lämningsnummer: L2025:3789

Fastighet: Olofstorp, Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8, Varbergs kommun, Hallands län

Belägenhet i SWEREF 99: Norr 6338403 m, Öst 342545 m

Höjd över havet: 21–26 meter

Undersökningsområdets storlek: 2 hektar

Beställare: Skanska Industrial Solutions AB

Projektnummer: G2513

Projektansvarig: Karin Olsson

Fältansvarig: Andrine Nilsen

Övrig personal: Mats Sandin

För personalens meriter hänvisas till Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativs hemsida

Fältarbetstid: 202-06-17 – 2025-06-18

Arkiv: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen

Omslagsbild: Översiktsbild över utredningsområdet mot SO.

Kartor och situationsplaner: Framställda av Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ med data från Fornsök och Lantmäteriet (medgivandeavtal © Lantmäteriet Dnr R50321710 140001, GSD-Terrängkartan efter Lantmäteriets Öppna data, CC0 Creative commons)

Redigering och layout: Sara Lyttkens, Berglund Lyttkens AB

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Slakthusgatan 8 A

415 02 GÖTEBORG

www.riogbg.se

kontakt@riogbg.se

INNEHÅLL

Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Utredningsområdet	2
Tidigare fynd och undersökningar	2
Syfte	2
Metod	2
Kart- och arkivstudier	2
Undersökningsresultat	2
L2025:3789	6
Analysresultat	9
Tolkning	9
Resultat gentemot undersökningsplanen	9
Antikvarisk bedömning	9
Källor	10
Bilagor	11
<i>Bilaga 1. Schaktbeskrivningar</i>	<i>12</i>
<i>Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar</i>	<i>16</i>
<i>Bilaga 3. ¹⁴C-analys</i>	<i>17</i>
<i>Bilaga 4. Vedartsanalys</i>	<i>20</i>

Figur 1. Översiktskarta över Halland med utredningsområdet inringat. Skala 1:1 000 000.

Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8 Valinge socken, Varbergs kommun

Arkeologisk utredning

Sammanfattning

På uppdrag av Länsstyrelsen i Halland har Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ genomfört en arkeologisk utredning inför Skanska Industrial Solutions AB planerade markarbeten inom fastigheten Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8, Varbergs kommun. Arbetet utfördes under två dagar i juni 2025 med två arkeologer och en grävmaskinist.

Undersökningsområdet bestod av en cirka 2 hektar stor yta. En jämn fördelning av trettio två schakt över ytan bidrog till att en ny boplats, L2025:3789, lokaliserades bestående av tre härdar. Inga fyndkontexter framkom under den arkeologiska utredningen. Härdarna/boplatsen ¹⁴C-daterades till övergången yngre bronsålder och äldre järnålder. Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ anser att boplatsen, efter utredningen, är undersökt och borttagen och inget lagskydd kvarstår på platsen.

Apropå det fåtal lämningar som hittades under utredningen anser Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ att de negativa konsekvenserna på kulturmiljön av markarbeten i Olofstorp är små.

Bakgrund

Skanska Industrial Solutions AB planerar markarbeten inom fastigheterna Olofstorp 1:4 och del av Olofstorp 1:8, Varbergs kommun. Det aktuella utredningsområdet omfattar cirka 2 hektar i huvudsak inom åkermark som angränsar ansluter till Prästgårdsåsens naturreservat och ett tillståndsgivet täktområde.

Utredningsområdet

Utredningsområdet är beläget i den nordvästra delen av Olofstorp cirka 1,7 kilometer sydost om Valinge samhälle, Valinge socken, Varbergs kommun (figur 1). Området gränsar till en bergtäkt samt Prästgårdsåsens naturreservat med skogbeklätt berg. Huvuddelen av undersökningsområdet ligger inom jordbruksmark som i öster avgränsas av ett gårdsläge. Utredningsområdet omfattar 2 hektar åkermark och är beläget 21–26 meter över havet

Området ligger cirka 1,2 kilometer väster om Sämbojön och cirka 1 kilometer sydväst om Valingesjön med endast ett fåtal registrerade fornlämningar i dess omedelbara närhet. I utredningsområdets närhet (cirka 1000 meter) återfinns ett flertal lämningar bestående av ett gravfält (L1996:2736), fyra rösen (L1996:2575, L1996:2741, L1996:3220 och L1996:3368), tre högar (L1996:2577, L1996:2898 och L1996:3508), tre stensättningar (L1996:2509, L1996:2743 och L1996:3363), en blästplats (L1996:4078), en fossil åkermark (L1996:2576), samt en väghållningssten (L1996:3369). Fornlämningarna är främst koncentrerade till kringliggande berg och impediment, i enstaka fall i åkermark (figur 2). Enligt Storskifteskartan från 1784, kunde byggnadslämningar förväntas inom ytan samt lämningar av en gammal väg (Lantmäteriet1784).

Tidigare fynd och undersökningar

Inga arkeologiska utredningar eller undersökningar har tidigare genomförts inom ytan och inga fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar finns registrerade inom eller i närheten av det aktuella utredningsområdet (Fornreg 2025).

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om idag okända fornlämningar berörs av ett planerat arbetsföretag. Utredningen syftade vidare till att avgränsa nyupptäckta fornlämningar inom utredningsområdet. Den arkeologiska utredningen har även bidragit till identifiering, motivering och antikvarisk bedömning av en nyupptäckt fornlämning. Den arkeologiska utredningen omfattade inventering av området samt upptagning av sökschakt (figur 3).

Metod

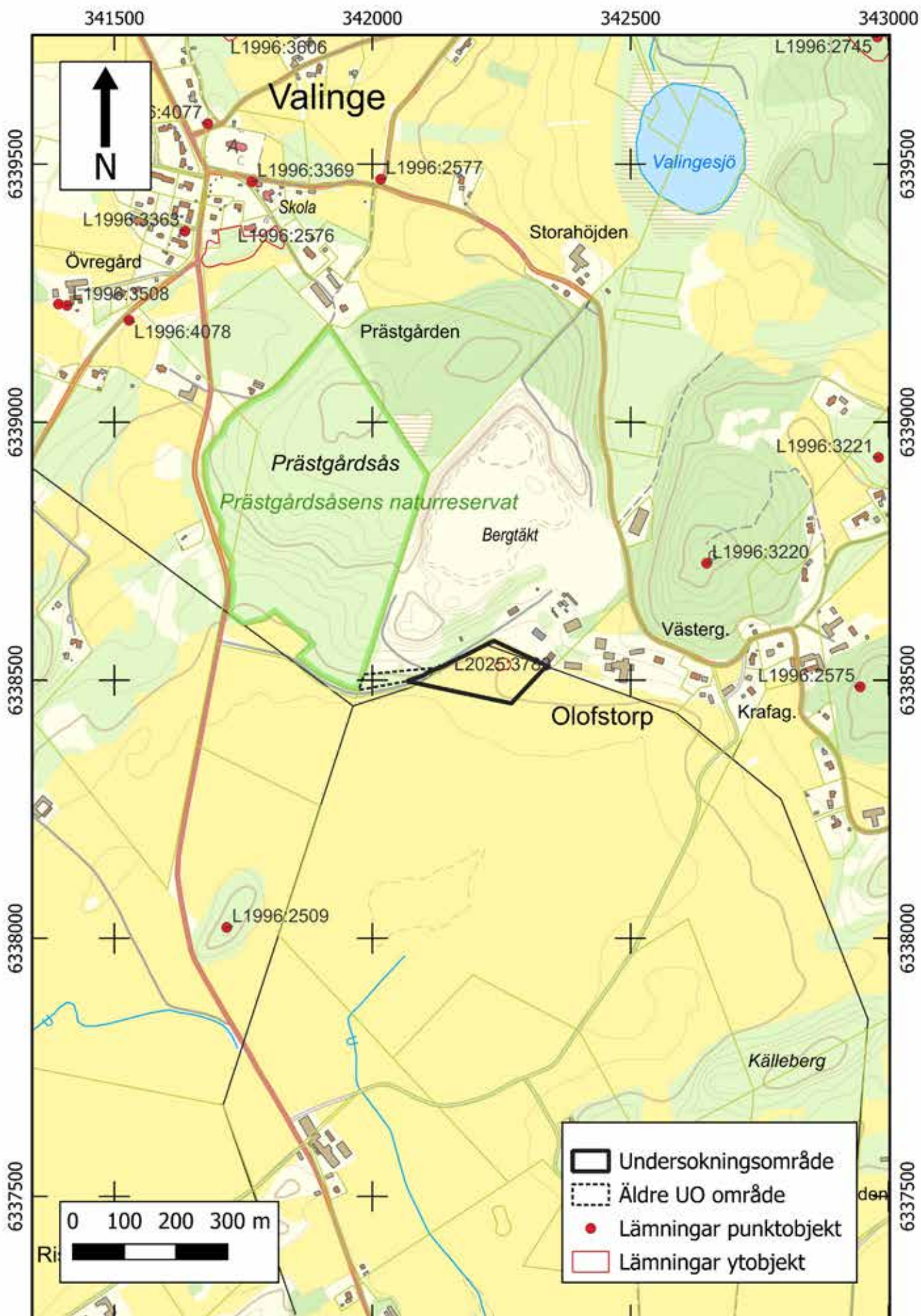
Utredningen genomfördes genom att 32 schakt grävdes med grävmaskin, jämnt fördelat inom utredningsområdet. Schakten förlades till lämpliga ställen utifrån topografi och förutsättningar på platsen för att hitta anläggningar, kulturlager och/eller fynd. Alla schakt och anläggningar mättes in med RTK-GPS. Schakten dokumenterades med beskrivning och fotografi. Anläggningar fotograferades i plan och beskrevs analogt i en anteckningsbok för att bedömas som ingående i en fornlämning eller ej. Inget fyndmaterial påträffades.

Kart- och arkivstudier

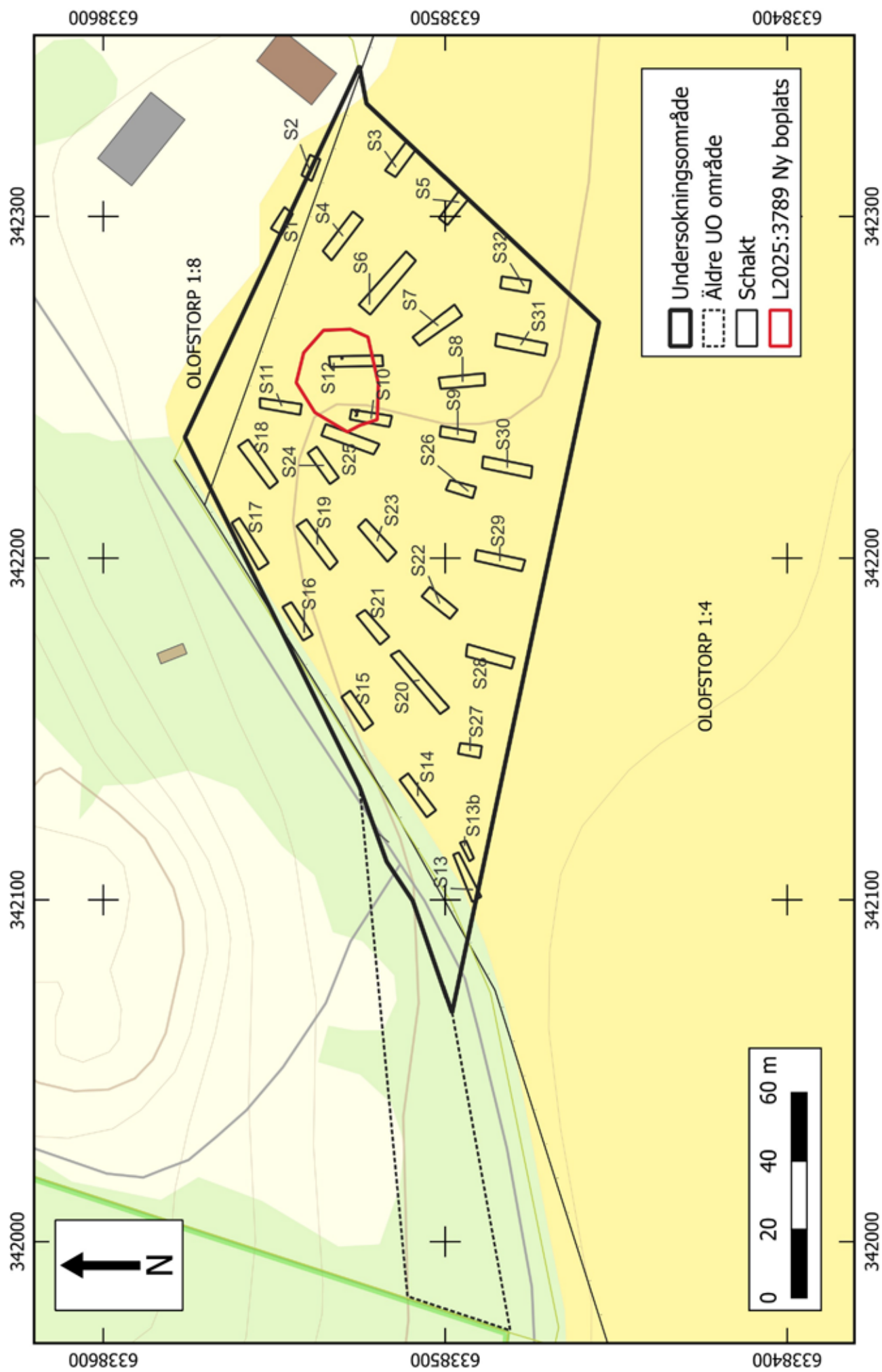
Av inskannat digitalt material är den äldsta kartan som med säkerhet visar utredningsområdet inom fastigheten Olofstorp 1:4 och 1:8, Storskifteskartan från 1784 (Lantmäteriet 1784). Kartan visar på kontinuerligt bruk av lokal väg samt bevarade och historiska bebyggelselägen. Kartan från 1790 tar upp markanvändning, undersökningsområdet ligger inom det som på kartan omnämns som högre och lägre tuvmark angränsande till stenig mark (Lantmäteriet 1790). Den bedömningen reflekteras i SGUs jordartskarta som betecknar den högre delen av utredningsområdet som torv och den lägre som lera och silt (SGU 2025). Inga historiska lämningar synliga på nämnda kartor framkom inom utredningsområdet förutom en väg som fortsatt var i bruk.

Undersökningsresultat

I samband med utredningen upptogs 32 schakt med maskin (bilaga 1). Två av schakten, S10 och S12, innehöll förhistoriska anläggningar och baserat på detta registrerades en boplatslämning. Området med anläggningarna

Figur 2. Översiktskarta med utredningsområdet markerat med svart, och fornminnesmiljön är markerad. Skala 1:10 000.

Figur 3. Schaktplan i skala 1:1 500.

låg i ett höjdläge inom åkern (figur 4). Resten av schakten var tomma. Inga fyndförande kontexter hittades. På de högre delarna av ängen består lagerföljden av påförda lager av matjord/humus, över grå siltig lera eller något humös sand (figur 5). Ute i kornåkern var lagerföljden matjord över grå lera med stenar (Figur 6). I de lägre delarna av utredningsområdet upp mot vägen och i åkermarken fördelade sig lagerföljden: grässvål över ljusgrå stenig och grusig sand över gulgrå, stenig sand eller över gul lera med stenar.

Figur 4. Översiktsskild över utredningsområdet mot SO.

Figur 5. Schakt med tjocka påförda lager med matjord över gråsiltig lera. Foto mot V.

Figur 6. Schakt 30 i kornåkern. Foto mot S.

I de upptagna djupschakten (S1-2, S20, S22-23, S25) påträffades inga överlagrade boplatsskikt. Inga spår av de byggnadslämningarna som indikerades på Storskifteskartan påträffades inom undersökningsområdet (Lantmäteriet 1784). Vägen är fortfarande i bruk och undersöktes inte.

L2025:3789

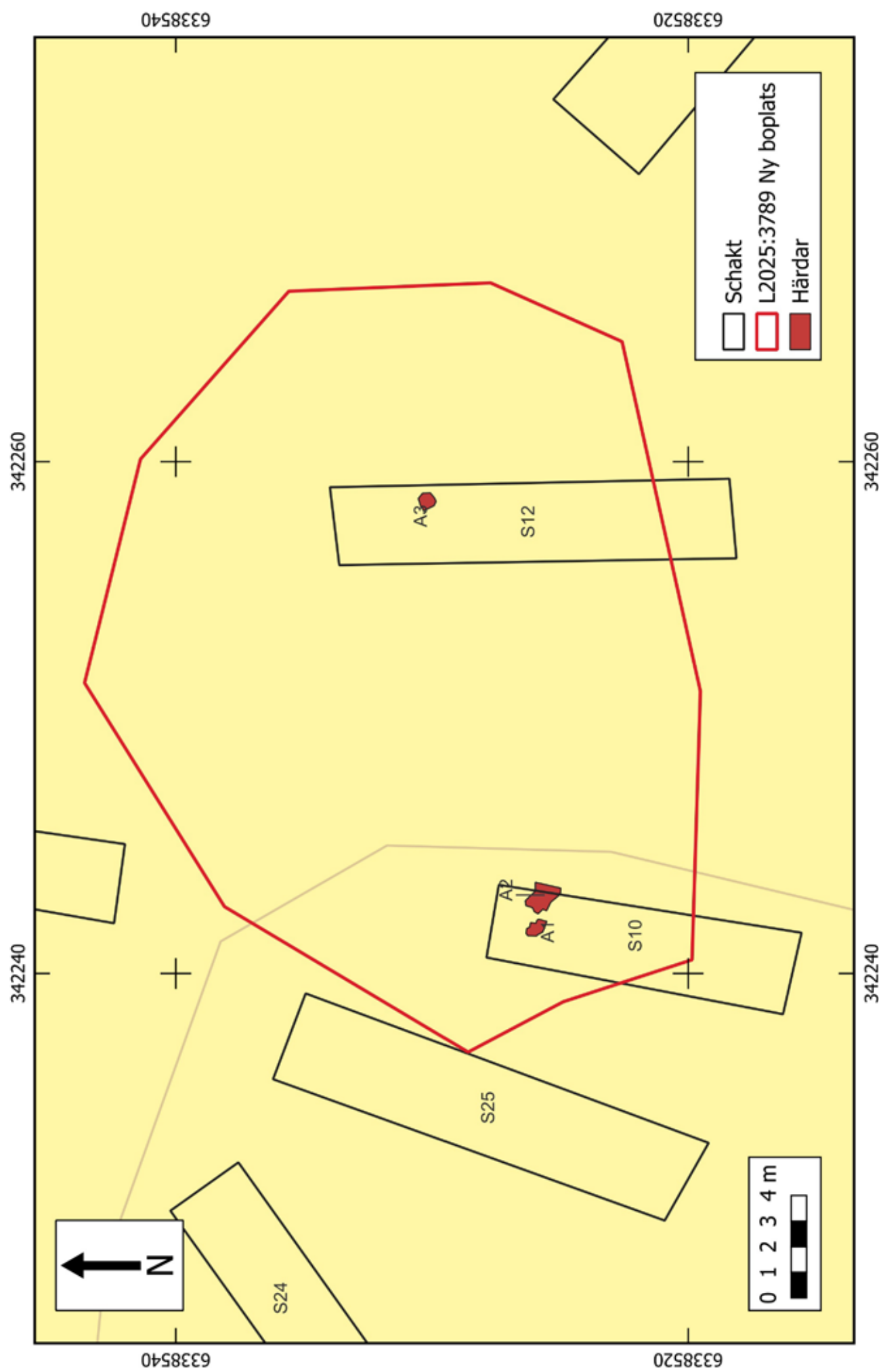
En fornlämning i form av en boplatsslämning (figur 8). Lämningen var cirka 23 x 29 meter stor (Ö-V), och utgjordes av en avgränsad aktivitetsyta bestående av en härd, en härdrest samt två härdbottnar (A1-4) (bilaga 2). Inga fyndförande kontexter påträffades. Efter konsultation med Länsstyrelsen kunde medel omfördelas så att sammanlagt två kolprover (A1 och A3) kunde skickas för vedartsanalys till Vedlab och vidare till Ångströmlaboratoriet för ¹⁴C-datering. Den norra delen av undersökningsområdet kunde inte undersökas på grund av en högspänningsledning, vilket till viss del påverkade avgränsningen av boplatsslämningen åt NO.

Anläggningar

Härdbotten A1, oval, och 0,95 x 0,6 meter stor. Utgör en tunn rest med fyllning bestående av kolblandad lera samt ett femtontal skörbrända stenar. Kolprov insamlat och inskickad för analys. För tunn för sektionsritning. Fyllningen är endast 1-2 centimeter tjock (figur 7).

Figur 7. En boplatsslämning i form av tre härdar/, i skala 1:200.

Figur 8. Hårdbotten A1 i schakt 10.

Härdbotten A2, oval/ lätt oregelbunden och 1,2 x 0,7 meter stor. Utgör tunn rest av fyllning bestående av kolblandad lera samt ett tjugotal skörbrända mindre stenar. Kolprov insamlat. För tunn för sektionsritning. Fyllningen är endast 1-2 centimeter tjock (figur 9).

Härd A3, rund och 0,65 meter i diameter. Fyllning bestående av sot och kolinblandad lera med ett femtontal skörbrända stenar. Kolprov insamlat och inskickad för analys. Det tycks vara minst två lager sten kvar. Anläggningen är cirka 0,2 meter djup med trolig skålad bottenform (figur 10). Ej grävd.

Härd A4, en tunn härdrest syns i schaktets västra långsida. Cirka 2–5 centimeter djup sand och sot i fyllning. Kol insamlades inte. 0–0,2 Grässvål och humus, 0,2–0,38 Grå något humös siltig sand med stenar mot botten 0,38 - Rödgul sandig lera.

Figur 9. Härdbotten A2 i schakt 10.

Figur 10. Härd A3 i schakt 12.

Analysresultat

Från den påträffade boplatsen (L2025:3789) insamlades kolprov från härdbotten A1 samt från härd A3 med syfte att datera boplatsen och de specifika härdarna. Proven insamlades från den centrala delen av härdbotten med hjälp av skärslev och skickades sedermera till Vedlab för analys och därifrån vidare till Tandemlaboratoriet i Uppsala för ¹⁴C-datering (se bilaga 3–4). Vedartsanalysen från Vedlab visade att proverna innehöll kol från ek i A1, och hassel i A3, (hassel ger tillförlitlig datering utan hög egenålder) och resultatet av ¹⁴C-dateringen gav resultatet att A1 daterades till $-25,3 \ 2783 \pm 31$ och A3 daterades till $-24,7 \ 2770 \pm 30$ BP.

Tolkning

Tre härdar framkom inom två närliggande schakt 10, 12, tolkat som en boplatz ca 23 x 29 meter stor, daterade till övergången mellan yngre bronsålder och förromersk järnålder, liggande på 21–26 m.ö.h. Inga fynd hittades vilket utgör en försvårande faktor för datering av lämningarna, därför läggs särskild vikt vid ¹⁴C-dateringarna. Fornlämningar i det kringliggande landskapet utgörs av ensamliggande gravar såsom rösen, högar och stensättningar samt en fornåker, men inga boplatser har undersökts eller identifierats. Den samlade fornlämningsbilden indikerar aktivitet i området under perioden men bofasthet har ännu inte kunnat beläggas.

Resultat gentemot undersökningsplanen

Den arkeologiska utredningen resulterade i att en ny fornlämning kunde registreras i området inför det planerade markarbetet. Majoriteten av ytan kunde dock konstateras inte innehålla förhistoriska och/eller kulturhistoriska lämningar. Med hänsyn till utredningens resultat anser Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ att målen i undersökningsplanen har uppfyllts, och att denna rapport kan utgöra ett fullgott underlag för framtida beslut. Delar av det ursprungliga undersökningsområdet låg under allmän och trafikerad väg och i tät skog vilket ledde till att den ytan frånskrevs undersökning i dialog med Länsstyrelsen.

Då en ny fornlämning påträffades inriktades schaktningen på att preliminärt avgränsa den inom utredningsområdet. Tyvärr angränsade boplatsen till en högspänningsledning vilket påverkade avgränsningsmöjligheten mot nordost.

Antikvarisk bedömning

Efter avslutad arkeologisk utredning av Olofstorp 1:4 och del av 1:8 har en ny fornlämning upptäckts, boplatsen L2025:3789. Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ anser fornlämningen undersökt och borttagen.

Källor

Digitala källor

Fornsök	2025	https://app.raa.se/open/fornsok/
Lantmäteriet	2025a	13-vae-8, Storskifte, 1784
Lantmäteriet	2025b	13-vae-25, Karta, 1790
Sveriges geologiska undersökning, SGU	2025	https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-1-miljon.html

Bilagor

Bilaga 1. Schaktbeskrivningar

Gräv-enhet	Storlek (m)	Djup (m)	Lagerbeskrivning (m)	Fynd	Kommentar
S1	6,6 x 3,8 m	0,95 m	0-0,35 grässvål och matjord. 0,35-0,55 påförd lera. 0,55-0,65 packad humus. 0,65-0,95 ngt siltig lera. 0,95- gulgrå lera.	Inga fynd	
S2	6,8 x 3,35 m	1,15 m	0-0,25 grässvål och matjord. 0,25-0,65 påförd lera. 0,65-1,10 grå siltig lera.	Inga fynd	
S3	10,4 x 3,8 m	0,55 m	0-0,25 grässvål och humus. 0,25-0,30 påförd lera. 0,30- grågul lera.	Inga fynd	
S4	16,3 x 3,7 m	0,4 m	0-0,35 grässvål och humus. 0,35- grågul lera.	Inga fynd	
S5	11,0 x 3,7 m	0,4 m	0-0,27 grässvål och humus. 0,27- rödgul sand.	Inga fynd	
S6	21,5 x 4,7 m	0,4 m	0-0,25 grässvål och humus. 0,25- sand och i västra delen siltig sand som längst till väst övergår till lera.	Inga fynd	
S7	16,1 x 3,9 m	0,35 m	0-0,33 grässvål och humus. 0,33- sandig, grusig ngt stenig lera.	Inga fynd	
S8	12,9 x 3,6 m	0,4 m	0-0,22 grässvål samt humus med stenar i botten. 0,22- rödgul lera. I schaktets NV hörn finns övergång till den sandiga ytan.	Inga fynd	I schaktets NV hörn finns övergång till den sandiga ytan.
S9	11,2 x 3,6 m	0,4 - 0,5 m	0-0,38 grässvål och humus. 0,38- stenig sandig rödgrå lera. Snett genom schaktets östra del går ett stendike ca 0,5-0,7 meter brett.	Inga fynd	Snett genom schaktets östra del går ett stendike ca 0,5 - 0,7 m brett
S10	12,7 x 3,4 m	0,3 m	0-0,25 grässvål och humus. 0,25- gulgrå lera med enstaka stenar. Två anläggningar A1 och A2 i västra hörnet.	Inga fynd	Två anläggningar, A1 och A2, i västra hörnet.

Gräv-enhet	Storlek (m)	Djup (m)	Lagerbeskrivning (m)	Fynd	Kommentar
S11	13,1 x 3,2 m	0,3 m	0-0,22 grässvål och humus. 0,22- gulbrun lera med enstaka stenar. En dränering löper genom schaktets hela längd.	Inga fynd	En dränering löper genom schaktets hela längd. Sentida.
S12	16,3 x 3,4 m	0,33 m	0-0,31 grässvål och humus 0,31- grågul lera med enstaka mindre stenar. En anläggning i västra delen av schaktet.		En anläggning, A3 i västra delen av schaktet.
S13	18,5 x 2 + 7,1 x 3,4 m	0,35 m	0-0,25 grässvål och humus. 0,25-0,35 gråstenig och grusig något humös sand med mycket sten i 1-2 lager. 0,35- rödgul sandig lera med ett flertal stenlyft fyllda med grå något humös sand.	Inga fynd	
S14	14,6 x 3,4 m	0,4 m	0-0,20 grässvål och humus. 0,20-0,38 grå något humös siltig sand med stenar mot botten. 0,38- rödgul sandig lera en tunn härdrest syns i schaktets västra långsida. Ca 2-5 cm djup sand och sot i fyllning.	Inga fynd	L3: En tunn härdrest, A4 syns i schaktets västra långsida. Ca 2-5 cm djup sand och sot i fyllning.
S15	12,5 x 3,6 m	0,45 m	0-0,28 grässvål och humus. 0,28-0,35 mörkgråhumös grusig och stenig sand. 0,35- grusig stenig sand, rödgul.	Inga fynd	
S16	12,4 x 3,5 m	0,4 m	0-0,25 grässvål, humös. 0,25-0,35 ljusgrå stenig och grusig sand. 0,35-gulgrå stenig och grusig sand.	Inga fynd	
S17	16,7 x 3,6 m	0,37 m	0-0,22 grässvål och humus 0,22- gulröd grusig stenig sand. Stendike gick snett över schaktet ca 0,5 meter brett.	Inga fynd	Stendike gick snett över schaktet ca 0,5 m brett. Sentida.

Gräv-enhet	Storlek (m)	Djup (m)	Lagerbeskrivning (m)	Fynd	Kommentar
S18	15,2 x 3,6 m	0,6 m	0-0,35 grässvål och humus med sten. 0,35-0,55 ljusgrå något stenig sand. 0,55- rödgul lerig något stenig sand.	Inga fynd	
S19	16,7 x 3,6 m	0,5 m	0-0,30 gräsvål och humus. 0,30-0,45 matjord med inblandad sten. 0,45- gul lera med stenar.	Inga fynd	
S20	23,5 x 3,7 m	0,25 i S, 0,6 m i N	0-0,35 matjord och humus med sten. 0,35-0,58 grå något lerig sand med sten 0,58- gul lera med enstaka stenar.	Naturlig flinta i matjord	
S21	11,5 x 4,0 m	0,45 m	0-0,25 grässvål och matjord med enstaka sten. 0,25-0,40 lerinblandad något sandig lera. 0,40- röd något sandig lera med enstaka sten.	Inga fynd	
S22	10,2 x 3,6 m	0,65 m	0-0,30 grässvål och matjord 0,30-0,45 matjord med inblandad lera. 0,45- grå lera med enstaka större stenar.	Inga fynd	
S23	12,8 x 3,5 m	0,7 m	0-0,45 grässvål och matjord. 0,45-0,60 grå sandig lera. 0,60- gul lera	Inga fynd	
S24	10,7 x 3,6 m	0,25 m	0-0,25 grässvål och matjord. 0,25- gul lera.	Inga fynd	
S25	16,2 x 3,7 m	0,35 m i N, 0,9 i S	0-0,30 grässvål och matjord. 0,30-0,50 grå något lerinblandad. 0,50- gulgrå lera med stenar. I schaktet gick ett stendike ca 0,50 m brett, samt ett vanligt dike.	Inga fynd	
S26	8,4 x 3,6 m	0,28 m	0-0,25 grässvål och matjord. 0,25- grå lera.	Inga fynd	

Gräv-enhet	Storlek (m)	Djup (m)	Lagerbeskrivning (m)	Fynd	Kommentar
S27	7,6 x 3,9 m	0,38 m	0-0,25 kornåker, matjord. 0,25-0,33 grått lerigt och sandigt gruslager med stenar. 0,33- rödgul lera.	Inga fynd	
S28	14,5 x 3,8 m	0,3 m	0-0,22 kornåker, matjord. 0,22- grå lera samt ett fåtal stenar.	Inga fynd	
S29	14,8 x 3,6 m	0,25 m	0-0,22 kornåker, matjord. 0,22- grå lera samt ett fåtal stenar.	Inga fynd	
S30	15,4 x 4,3 m	0,23 m	0-0,23 kornåker, matjord. 0,23- gulgrå lera med stenar.	Inga fynd	
S31	15,8 x 4,4 m	0,28 m	0-0,28 kornåker, matjord. 0,28- grågul lera med enstaka stenar.	Inga fynd	
S32	8,8 x 4,1 m	0,35 m	0-0,25 kornåker, matjord. 0,25- gul grusig stenig lera.	Inga fynd	

Bilaga 2. Anläggningsbeskrivningar

Anläggningsnr	Anläggning	Storlek (m)	Djup (m)	Form	Beskrivning	Kommentar
A1 i S10	Härbotten	0,95x0,6	0,02	Oval	Tunn rest med fyllning av kolblandad lera samt ett femtontal skörbrända stenar. Kolprov insamlat. För tunn för sektion.	Inga fynd
A2 i S10	Härbotten	1,2x0,7	0,02	Oval/ oregel- bunden	Tunn rest av fyllning av kolblandad lera samt ett tjugotal skörbrända mindre stenar. Kolprov insamlat. För tunn för sektion.	Inga fynd
A3 i S12	Härd	0,65 i diam	0,2	Rund	Fyllning av sot och kolinblandad lera med ett femtontal skörbrända stenar. Kolprov insamlat. Tycks vara minst två lager sten kvar. Ca 0,2 m djup med trolig skålad form.	Ej grävd. Inga fynd.
A4 i S14	Härd	14,6 x 3,4	0,4	Oregel- bunden	0 - 0,2 m grässvål och humus, 0,2 - 0,38 m grå något humös siltig sand med stenar mot botten. 0,38 m - rödgul sandig lera en tunn härdrest syns i schaktets västra långsida. Ca 2-5 cm djup sand och sot i fyllning.	Inga fynd

Uppsala 2025-09-02

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Regemenstvägen 10
752 37 Uppsala

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Andrine Nilsen
Rio Göteborg Natur- och Kulturkooperativ
Slakthusgatan 8 A
415 02 GÖTEBORG

Resultat av ^{14}C datering av träkol från G2513, Olofstorp, Halland. (p 6929)

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Detta steg upprepas tills den lösliga delen inte längre är mörkfärgad.

Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 3, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰ V-PDB}$	^{14}C ålder BP
Ua-89518	A1 S10	-25,3	2 783 $\pm$ 31
Ua-89519	A3 S12	-24,7	2 770 $\pm$ 30

Bifogat finns graf(er) med kalibrering från BP-ålder till kalenderår.

Med vänliga hälsningar

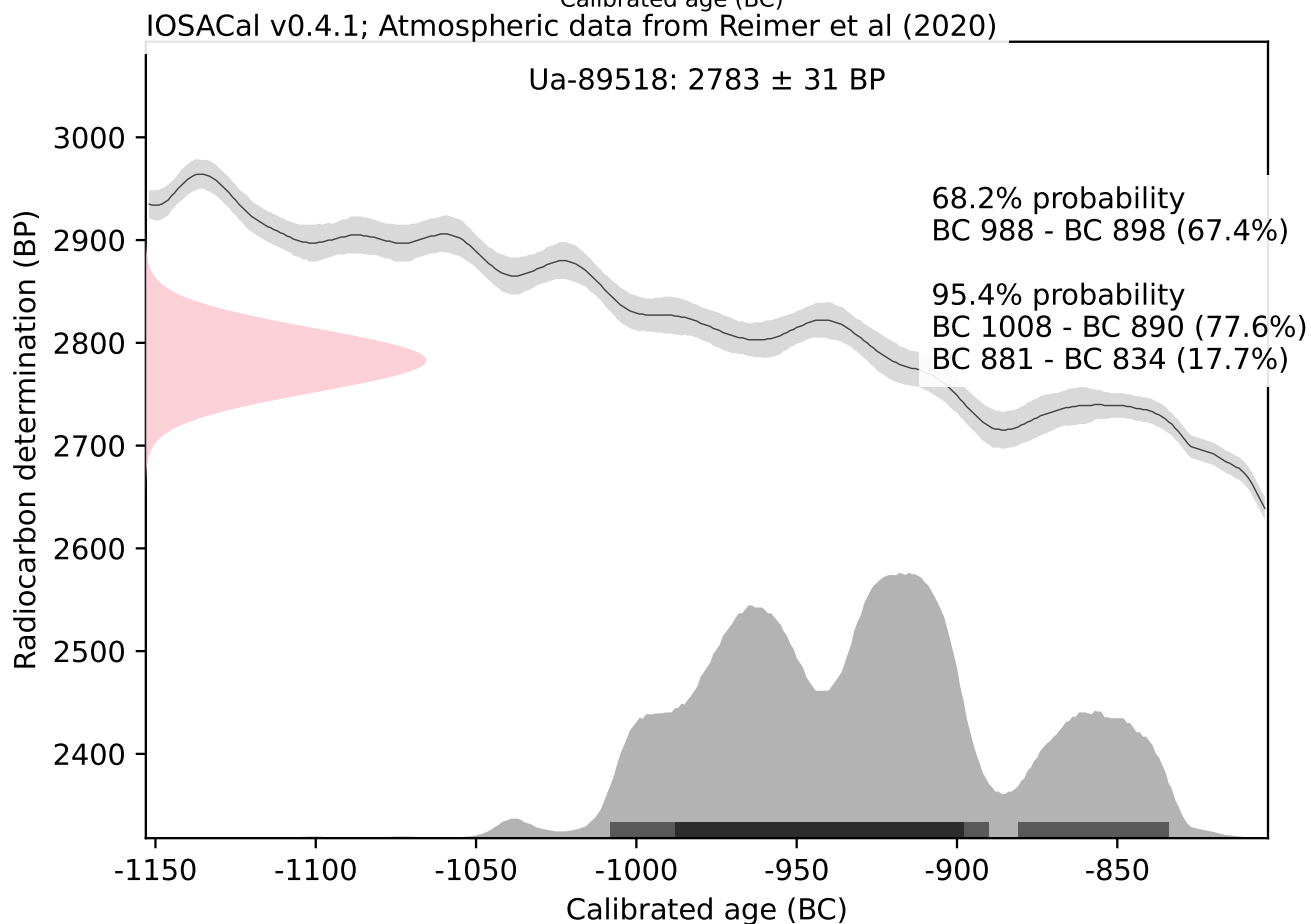
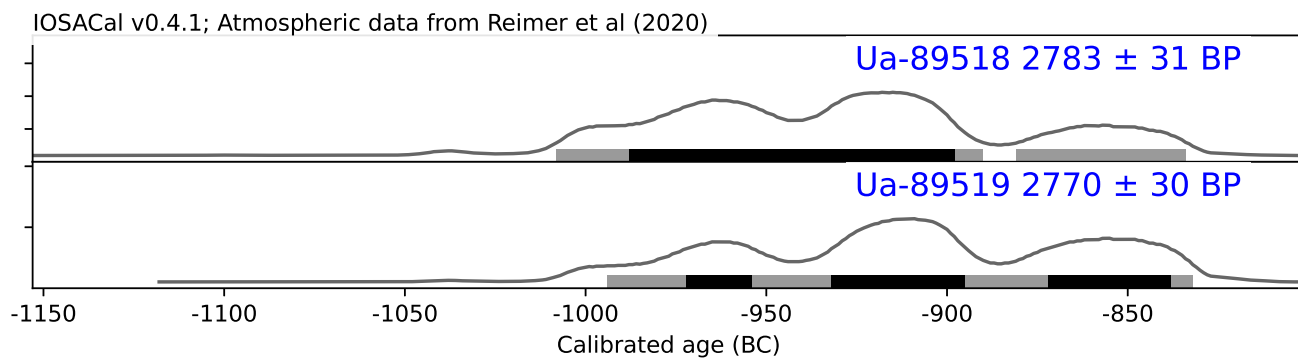
Karl

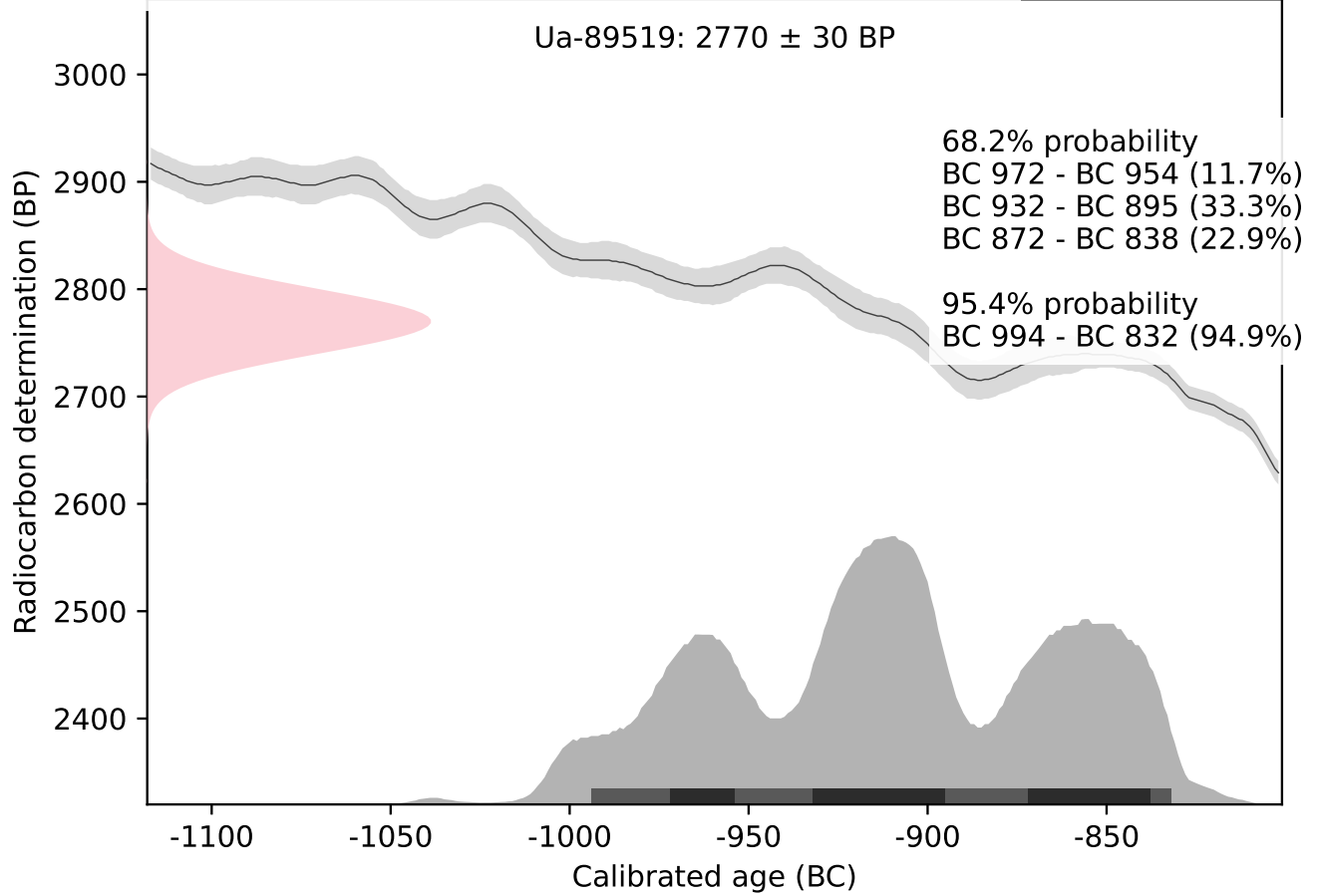
Håkansson

Karl Håkansson/Daniel Primetzhöfer

Elektroniskt undertecknad
av Karl Håkansson
Datum: 2025.09.02
14:52:55 +02'00'

Kalibreringskurvor

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 25060

**Vedartsanalyser på material från Halland, Varberg
Olofstorp AU G2513**

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 25060

2025-06-30

Vedartsanalyser på material från Halland, Varberg Olofstorp AU G2513

Uppdragsgivare: Andrine Nilsen/RIO Göteborg

Arbetet omfattar två kolprover från en utredning av ett område med odaterade boplatslämningar. Proverna innehåller kol från ek och hassel. Hasseln i provet från A3 kommer att ge en tillförlitlig datering utan hög egenålder.

Analysresultat

Anl.	Schakt	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
1	10	Härdbotten	8,0g	0,3g 3 bitar	Ek 3 bitar	Ek 34mg	
3	12	Härd	3,1g	0,7g 13 bitar	Hassel 13 bitar	Hassel 28mg	

Erik Danielsson/VEDLAB
Box 178
791 24 FALUN
Tfn: 070 34 00 645
E-post: vedlab@vedlab.se
www.vedlab.se

De här trädslagen förekom i materialet

Art	Latin	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Ek	<i>Quercus robur</i>	500- 1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolp, stolpar, plogar, fat. Energirik ved ger mycket glöd.	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Hassel	<i>Corylus avellana</i>	60 år	Ganska krävande på jordmån. Vill gärna ha ljus men tål beskuggning tex i ekskog	Bildar lätt långa raka sega spön som använts till korgar och tunnband	Vanligt träd på lövängar

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsen, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Mikroskopfoton är tagna med Nikon Coolpix 4500. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färskas vedprover.

